

Zlata Dědková – Reklama a genderová stereotypizace

Posudek vedoucího diplomové práce

Vedoucí: Tomáš Samek

Diplomová práce Zlady Dědkové zkoumá vzájemný vztah genderu a reklamy. Je to práce předložená již podruhé vzhledem k tomu, že autorce bylo doporučeno napravit skutečnost, že původní verze její práce vykazovala známky autoplagiátorství. To byla nejzásadnější výtka, a proto se jí věnuji hned zkraje ve třech bodech:

1. Po přečtení práce a na základě srovnání, které jsem měl k dispozici, vše nasvědčuje tomu, že tento fundamentální nedostatek ve své práci autorka odstranila.
2. Jsem přesvědčen o to, že **nelze nikoho trestat za tentýž přestupek dvakrát.**
3. Co je však třeba k tomu dodat: **předchozí body platí za podmínky, že ani oponentka neshledá v práci (auto)plagiátorství.** Jako externista totiž nemám přístup k fakultnímu elektronickému systému ověřování původnosti prací, ale oponentka přislíbila, že se na práci z tohoto hlediska podívá důkladně.

Tím uzavírám bod původnosti práce.

Další úpravy, které v práci autorka provedla, určitě prospěly čtivosti textu, zejména v jeho teoretické části. Kromě toho se ve stati objevuje nový informátor. I to práci trošku pomohlo, byť ne zásadním způsobem: stále platí, že etnografická komponenta by mohla být robustnější. Tento nedostatek v práci zůstává.

Dále platí, co jsem již napsal v předchozím posudku. Shrnu zde jen to nejpodstatnější:

Diplomantka zvolila mnohokrát zpracované téma, a proto je dobré, že se nezaměřila např. na časopisy, billboardy a jiné běžné nosiče reklamy, nýbrž na oblast méně prozkoumanou, totiž na knižní kulturu a zejména její vizuální složku – tvorbu obálek a knižních trailerů.

Metodologicky práce kombinuje tři roviny: obrazovou analýzu, jak ji známe z mediálních studií a částečně ze sociální sémiotiky, doplňuje Goffmanovou typologií

genderových stereotypů a polostrukturovanými rozhovory. Autorka nechává informátory okomentovat jednotlivé vizuální objekty (obálky nebo trailery), které se objevují v produktové řadě nakladatelství Baronet. Okrajově se pak dotazuje i lidí na knižním veletrhu.

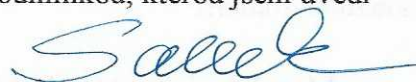
Nápad zkombinovat tyto tři přístupy – tedy obrazovou analýzu, Goffmana a rozhovory s informátory – je sám o sobě vynikající. Potíž je v tom, že všechny tyto tři složky zůstávají převážně u popisné roviny a nejdou do větší analytické hloubky, v níž teprve by se mohly plodně potkat. Na práci mi proto stále vadí její mělkost, která se projevuje tím, že obrazová analýza je toliko deskriptivní a velmi stručná, často se vejde do jednoho odstavce. Jistá potíž je v rozhovorech s informátory, které autorka příliš netrápí hlubšími doplňujícími otázkami, jež by se snažily problematizovat poněkud prvoplánovou podobu přímočarých prvních reakcí, které diplomová práce eviduje.

Není hřích mít jen tři klíčové informátory, ale pak je třeba vtáhnout je do větší hloubky. Jinak řečeno: nápad je velmi dobrý a oceňuji ho, jen je poněkud nedotažený. Práce je formálně členěna na část teoretickou a praktickou, přičemž kapitola o metodologii je umístěna do části druhé. Na teoretických pasážích je vidět, že autorka se v tématu orientuje, i když čerpá převážně jen z česky psaných zdrojů. Struktura práce je přehledná a patří k jejím nepochybným přednostem. Jazyk práce je čistý, jasný, vyříbený a jako takový představuje nesporný klad předloženého díla. Autorka umí psát hezky a čtivě.

Přes všechny uvedené nedostatky práce přináší odpověď na výzkumnou otázku, odpověď etnograficky do jisté míry podloženou, byť ne vždy dotaženou analyticky. Text je logicky členěný a po formální stránce zdařilý, navíc přináší i původní postřehy z terénu, byť terénní komponenta stále není nijak robustní. Práce je logicky konzistentní, tedy bez výraznějších výkyvů od začátku do konce. Vykazuje tedy jistou vyváženost – i to patří k jejím přednostem.

Práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni známku velmi dobře až dobře** v závislosti na kvalitě obhajoby. To vše pod podmínkou, kterou jsem uvedl shora v bodu tři.

V Praze 1. 1. 2019

Tomáš Samek